

REFERAT Klima, Miljø og Planudvalget d. 10-03-2026

Mødedato Tirsdag d. 10. marts 2026 kl. 08:30

Mødested Dianalund Stuen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af mødeplan.....	4
Godkendelse af forretningsorden.....	6
Præsentation af udvalgsmedlemmers ambitioner for udvalgsperioden.....	7
Drøftelse af forventninger og ønsker til mødekulturen i udvalget.....	8
Introduktion til området.....	9
Beslutning om at igangsætte planlægning for udvidelse af svæveflyveplads ved Slaglille.....	10
Gebysætning for miljøtilsyn 2026.....	12
Godkendelse af Kommissorium for Trafiksikkerhedsrådet.....	14
Beslutning om bevilling til fortsat lavbundsindsats.....	16
Beslutning om realisering og forundersøgelse af 5 projekter under vandområdeplanernes nationale oplæg.....	21
Udpegning af medlemmer til Grundvandsråd Sorø 2026-2029.....	24
Midtvejsstatus på rottebekæmpelsen.....	25
Meddelelser.....	28
Underskriftsark.....	29

Punkt 4: Godkendelse af dagsorden

85.00.00-G01-31-26

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Dagsordenen godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Kåre Spliid (V) var fraværende under punktet.

Punkt 5: Godkendelse af mødeplan

85.00.00-G01-24-26

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget.

Kort Resume

Kommunalbestyrelsen godkendte på mødet den 27. august 2025 mødeplanen for 2026 for Kommunalbestyrelsen, Økonomiudvalget og de stående udvalg. Udvalgene drøftede mødeplanen på de konstituerende møder i fagudvalgene 8. december 2025, hvorefter planen blev tilrettet med enkelte justeringer. Udvalget skal med denne sag, på baggrund af omkonstitueringen i Kommunalbestyrelsen den 25. februar 2026, tage stilling til, om der er behov for ændringer eller justeringer i udvalgets egen mødeplan.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Udvalget godkender mødeplanen for 2026.

Beslutning

Godkendt.

Kåre Spliid (V) var fraværende under punktet.

Beskrivelse af sagen

Kommunalbestyrelsen godkendte på mødet den 27. august 2025 mødeplanen for 2026 for Kommunalbestyrelsen, Økonomiudvalget og de stående udvalg. Udvalgene drøftede mødeplanen på de konstituerende møder i fagudvalgene 8. december 2025, hvorefter planen blev tilrettet med enkelte justeringer. Udvalget skal med denne sag, på baggrund af omkonstitueringen i Kommunalbestyrelsen den 25. februar 2026, tage stilling til, om der er behov for ændringer eller justeringer i udvalgets egen mødeplan.

Som et nyt tiltag er der indført mødefrie mandage for at skabe bedre rammer for forberedelse samt afvikling af temamøder og gruppemøder i partierne. Det nye tiltag skal sikre, at mødeplanen tilrettelægges, således at der både tages hensyn til de politiske processer og sikres den nødvendige forberedelse. Mødeplanen indeholder dog enkelte afvigelser fra dette princip, som skyldes hensynet til deltagelse i KL's Topmøde den 12.–13. marts og KL's Klima- og Miljøkonference den 16.–17. april 2026. Derfor er udvalgsmøderne i uge 11 og 16 placeret på mandage og tirsdage. Budgetseminaret og budgetforhandlingerne foreslås placeret svarende til 2025, det vil sige budgetseminar den 7. september 2026 og budgetforhandling den 17.–18. september 2026.

Kommunalbestyrelsens møder afholdes onsdage kl. 17.00.

Økonomiudvalgets møder afholdes onsdage kl. 15.00 - 19.00 ugen før mødet i Kommunalbestyrelsen.

Foreløbigt er møderne placeret som følger:

Udvalget for Kultur, Fritid og Lokaludvikling: onsdage kl. 14.30–16.30

Klima, Miljø og Planudvalget: onsdage kl. 9.00–12.00

Børn og Undervisningsudvalget: onsdage kl. 17.30–20.30

Sundhed og Ældreudvalget: tirsdage kl. tirsdag kl. 13.00-16.00

Erhverv, Beskæftigelse og Socialudvalget: tirsdage kl. 17.00–20.00

For de stående udvalg er der angivet sluttidspunkt for møderne. Dette for at sikre, at møderne så vidt muligt har et rimeligt tidsrum.

Lovgrundlag

Kommunestyrelsesloven.

Bilag

Mødekalender 2026 - efter konst.møde 250226

Punkt 6: Godkendelse af forretningsordenen

85.00.00-G01-24-26

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget.

Kort Resume

Med denne sag skal udvalget tage stilling til de nærmere rammer for udvalgets arbejde, som udmøntet i administrationens udkast til forretningsordenen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Udvalget godkender vedlagte forretningsordenen.

Beslutning

Godkendt.

Kåre Spliid (V) var fraværende under punktet.

Beskrivelse af sagen

Forretningsordenen regulerer udvalgets virksomhed og fastsætter de praktiske regler i forhold til udsendelse af dagsorden og udvalgets virksomhed i almindelighed.

Der er ikke noget krav om, at et nytiltrådt udvalg skal godkende en tidligere vedtaget forretningsorden – den er gældende, hvis ikke det nye udvalg ønsker at ændre den. Imidlertid finder administrationen det mest korrekt at lade udvalget behandle forretningsordenen, så udvalget kan tage stilling til rammerne for udvalgets arbejde.

I henhold til § 20, stk. 3 i styrelsesloven fastsætter udvalget selv sin forretningsorden. Der er ikke noget krav om, at udvalget skal vedtage en skriftlig forretningsorden, men når dette vælges, skal det ske indenfor rammerne af styrelsesloven og styrelsesvedtægten for Sorø Kommune.

Administrationen finder det hensigtsmæssigt, at rammerne for udvalgets arbejde er fastsat i en forretningsorden. I Sorø Kommune er der praksis for, at forretningsordenen for Økonomiudvalget og alle de stående udvalg er enslydende. Udvalget skal med denne sag godkende udkast til forretningsordenen.

Lovgrundlag

Styrelsesloven § 20, stk. 3.

Bilag

Forretningsordenen for Økonomiudvalget og de stående udvalg

Punkt 7: Præsentation af udvalgsmedlemmers ambitioner for udvalgsperioden

00.00.00-P20-1-26

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget.

Kort Resume

Medlemmerne af udvalget præsenterer deres ambitioner, forventninger og ønsker til den kommende udvalgsperiode. Formålet er at skabe en fælles forståelse for udvalgets arbejde og retning.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Præsentationerne tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Beskrivelse af sagen

Ved begyndelsen af en ny udvalgsperiode er det væsentligt, at medlemmerne får mulighed for at udveksle synspunkter og forventninger. Dette bidrager til et godt samarbejde og en klar retning for udvalgets arbejde.

Kobling til Vision 2026

Sagen understøtter Sorø Kommunes Vision 2026 ved at fremme dialog, samarbejde og fælles retning i det politiske arbejde. Dette bidrager til at skabe værdi for borgerne gennem et velfungerende og målrettet udvalg, der arbejder for at realisere kommunens kerneopgaver og forbedre borgeroplevelsen.

Punkt 8: Drøftelse af forventninger og ønsker til mødekulturen i udvalget.

00.00.00-P20-1-26

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget.

Kort Resume

Fagudvalget skal drøfte forventninger og ønsker til mødekulturen. Formålet er at skabe en fælles forståelse for, hvordan udvalgets arbejde og samarbejde kan styrkes fremadrettet. Sagen er på dagsordenen for at understøtte et velfungerende og effektivt udvalg.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Udvalget drøfter forventninger til mødekulturen.

Beslutning

Drøftet.

Beskrivelse af sagen

Formålet med denne sag er at give fagudvalget mulighed for at drøfte og afstemme forventninger og ønsker til mødekulturen. En velfungerende mødekultur er afgørende for, at udvalget kan arbejde effektivt, træffe velbegrundede beslutninger og sikre et godt samarbejde mellem medlemmerne.

Følgende temaer og spørgsmål kan bruges som udgangspunkt for drøftelserne:

1. Forberedelse og deltagelse i møder
 - Hvordan sikrer vi, at alle er tilstrækkeligt forberedte til møderne?
 - Hvilke forventninger har vi til deltagelse og engagement under møderne?
2. Kommunikation og dialog under møderne
 - Hvordan kan vi styrke den åbne og respektfulde dialog i udvalget?
 - Hvordan håndterer vi uenigheder og forskellige synspunkter på en konstruktiv måde?
3. Roller og ansvar i udvalgsarbejdet
 - Hvordan fordeler vi opgaver og ansvar, så alle bidrager bedst muligt?
4. Rammer for samarbejde og respekt for forskellige synspunkter
 - Hvordan skaber vi et samarbejds miljø, hvor alle føler sig hørt og respekteret?
 - Hvilke principper skal gælde for vores samarbejde og omgangstone?

Kobling til Vision 2026

En fælles forståelse for mødekulturen bidrager til, at udvalget opnår et konstruktivt og tillidsfuldt samarbejde. Sagen understøtter Sorø Kommunes Vision 2026, hvor fokus er på samarbejde, åbenhed og udvikling til gavn for borgerne.

Punkt 9: Introduktion til området

00.00.00-P20-1-26

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget.

Kort Resume

Centerchefen for Teknik, Miljø og Drift giver en overordnet introduktion til centret. Centerchefen suppleres af afdelingslederne i centret, der ligeledes giver en første overordnet præsentation af deres fagområder i deres afdelinger.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Eva Flyvholm (Ø) var fraværende under punktet.

Beskrivelse af sagen

1. Udvalgte opgaver, jævnfør Styrelsesvedtægten (delegationsplanen)
2. Organisering af området
3. Rammer og udvalgte initiativer:
 1. Politikker og strategier på området
 2. Større kommunale projekter eller indsatsområder
 3. Reforme på området
4. Økonomien på området
5. Overordnet første præsentation af udvalgets fagområder ved afdelingslederne

Punkt 10: Beslutning om at igangsætte planlægning for udvidelse af svæveflyveplads ved Slaglille

01.02.05-P19-7-23

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget - Økonomiudvalget.

Kort Resume

Midtsjællands Svæveflyveklub har anmodet om lokalplanlægning for blandt andet udvidelse af deres start- og landingsbane mod nord. En mindre del af arealet på cirka 1600 m² til udvidelsen ligger udenfor den gældende kommuneplanramme for svæveflyvepladsen (se bilag 1). Udvidelse af rammen med de 1600 m² kræver derfor et kommuneplantillæg. Igangsætning af kommuneplantillæg kræver politisk godkendelse, jævnfør delegationsplanen og administrationsgrundlaget.

Svæveflyveklubben har i forbindelse med planlægningen forespurgt om der kan opnås en campingtilladelse til opstilling af campingvogne. Det vil kræve et tillæg til Sorø Kommuneplan for at ændre retningslinjerne om campingpladser, da disse i dag jævnfør kommuneplanen skal placeres i byområde.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Fagcenter Teknik, Miljø og Drift igangsætter udarbejdelsen af et kommuneplantillæg for de cirka 1600 m², der ikke er omfattet af den gældende kommuneplanramme A.R.7. for svæveflyvepladsen ved Slaglille.
2. Fagcenter Teknik, Miljø og Drift igangsætter udarbejdelsen af et kommuneplantillæg for ændring af retningslinjerne 9.2.6 og 9.2.7, der henholdsvis vil muliggøre placering af campingpladser udenfor byområder, og sætte rammen for kapaciteten af antallet af campingenheder på campingområdet.
3. Fagcenter Teknik, Miljø og Drift igangsætter planlægningsprocessen uden at foretage en offentlig høring om kommuneplantillægget.

Beslutning

Pkt. 1-3: Indstilles godkendt.

Eva Flyvholm (Ø) var fraværende under punktet.

Beskrivelse af sagen

Midtsjællands Svæveflyveklub har anmodet om lokalplanlægning for blandt andet udvidelse af deres start- og landingsbane på et cirka 1,9 ha stort areal nord for den nuværende bane. Udvidelsen af start- og landingsbanen vil gøre det muligt at starte og lande på samme tid. Derudover vil det give en bedre indflyvning fra vest.

Langt det meste af arealet til udvidelsen af banen ligger indenfor den gældende kommuneplanramme A.R.7 - Svæveflyveplads ved Slaglille. Men en mindre del på cirka 1600 m² ligger udenfor den gældende kommuneplanramme (se bilag 1). Udvidelsen på 1600 m² kræver derfor et kommuneplantillæg. Derudover kræver udvidelse af start- og landingsbanen, at der bliver udarbejdet en ny lokalplan for svæveflyveklubben.

På svæveflyvepladsen har der siden midten af 1970'erne været opstillet 22 primitive overnatningshytter uden indlagt vand og afløb på et areal på cirka 5000 m². I 2000 er dette areal udvidet med et mindre areal med cirka 10 standpladser til opstilling af campingvogne. I den gældende lokalplan for svæveflyveklubben fra 2012 har man udlagt et nyt område til campering (område R), hvor de 10 standpladserne er blevet flyttet hen til i 2016. Derudover giver lokalplanen mulighed for at opføre 5 nye hytter.

I processen med at udarbejde den nye lokalplan har svæveflyveklubben forespurgt, om de kan opnå en campingtilladelse til campingarealet og de fem nye hytter. De nuværende retningslinjer for campingpladser i Sorø Kommuneplan 2023-2034 giver ikke mulighed for at lokalisere nye campingpladser udenfor byområderne.

Ifølge Sorø Kommuneplans retningslinje 9.2.6 skal nye campingpladser etableres i byområde indenfor de eksisterende rammer (campingenheder) i Figur 9.2. Det forudsættes, at placeringen ikke er i strid med planlovens intentioner og bestemmelser.

Kommuneplanens retningslinje 9.2.7 angiver antallet af campingenheder, som kommunen kan give campingtilladelse til i kommunen.

For at kunne give en campingtilladelse, vil det kræve et kommuneplantillæg, der ændrer retningslinjerne for lokalisering af campingpladser og rammen for antallet af campingenheder i retningslinjerne 9.2.6 og 9.2.7.

Lovgrundlag

Planloven.

Høring

Tidligere har det været et lovkrav, at kommunen skulle foretage en forhøring for at indkalde ideer og forslag til planen. Nu er det frivilligt for kommunen at beslutte, om der er behov for en forudgående offentlighedsproces om planerne. Fagcentrets vurdering er, at der er tale om mindre justeringer af kommuneplanen, som der derfor ikke er behov at foretage en forhøring om.

Hvis udvalget igangsætter planlægningsprocessen, vil der blive udarbejdet et forslag til kommuneplantillæg og et forslag til en ny lokalplan, der vil blive forelagt for Klima, Miljø og Planudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen. Herefter vil planforslagene blive udsendt i 4 ugers offentlig høring.

Bilag

Bilag 1 - Kommuneplantillæg på 1600 kvm

Punkt 11: Gebyrsætning for miljøtilsyn 2026

09.00.00-Ø30-1-26

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget - Økonomiudvalget - Kommunalbestyrelsen.

Kort Resume

Den 1. januar 2026 trådte ny bekendtgørelse om brugerbetaling for miljøgodkendelser og miljøtilsyn i kraft. Med ændringen skal kommunerne nu fastsætte takst for sagsbehandling af blandt andet miljøgodkendelser og miljøtilsyn for virksomheder og husdyrbrug, der førhen har været fastsat af Miljøstyrelsen. Taksten følger "forureneren betaler"-princippet og er 100 procent gebyrfinansieret. Taksten lægges nu til politisk godkendelse.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Taksten på 767 kr. pr. time i 2026 for miljøtilsyn med husdyrbrug og virksomheder samt for miljøgodkendelse for virksomheder godkendes.
2. Taksten på 614 kr. pr. time i 2026 for miljøgodkendelser og tilladelser for husdyrbrug godkendes.

Beslutning

Pkt. 1-2: Indstilles godkendt.

Eva Flyvholm (Ø) var fraværende under punktet.

Beskrivelse af sagen

Siden 1990'erne har kommunerne i hele landet udarbejdet miljøgodkendelser og ført miljøtilsyn med virksomheder og husdyrbrug. Området har været omfattet af brugerbetaling jf. Brugerbetalingsbekendtgørelsen. Taksten for brugerbetaling af miljøgodkendelser og miljøtilsyn er indtil nu blevet fastsat af Miljøstyrelsen hvert år.

Den 1. januar 2026 trådte en revidering af bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. i kraft. Med ændringen skal kommunerne selv fastsætte taksten for sagsbehandling af blandt andet miljøgodkendelser, miljøtilladelser og miljøtilsyn for virksomheder og husdyrbrug.

Sorø Kommune udfører gennemsnitligt ca. 76 tilsyn om året, og udarbejder i størrelsesordenen 10-12 afgørelser pr. år for virksomheder og husdyrbrug på baggrund af data for de seneste 5 år.

Taksten opkræves direkte hos virksomheden eller husdyrbruget, og den opkræves i november-december.

Denne takst skal politisk godkendes hvert år fremadrettet.

Økonomiske og andre væsentlige konsekvenser

Den hidtidige takst fastsat af Miljøstyrelsen har ikke dækket de fulde omkostninger, men derimod dækket 57,79% af myndighedens udgifter. I 2025 var taksten på 487,25 kr. pr. time. Med den nye model følger taksten "forureneren betaler"-princippet og opgaven bliver 100 procent gebyrfinansieret. Taksten skal dække myndighedernes omkostninger, herunder aktiviteter tilknyttet arbejdet med miljøtilsyn og miljøgodkendelser, udgifter til personale, it-systemer og øvrige udgifter relateret til opgaven.

Administrationen har beregnet den nye timetakst for miljøtilsyn med husdyrbrug og virksomheder samt for miljøgodkendelse for virksomheder til 767 kr. pr. time i 2026.

Taksten for miljøgodkendelse- og tilladelse af husdyrbrug fastsættes til 80 procent af ovennævnte takst svarende til 614 kr. pr. time. Årsagen hertil er, at godkendelses- og tilladelsesarbejde for husdyrbrug også omfatter miljøvurderinger og landzonetilladelser, der ikke er underlagt brugerbetaling.

Med denne sag indstilles det, at taksten på 767 kr. pr. time i 2026 for miljøtilsyn med husdyrbrug og virksomheder samt for miljøgodkendelse for virksomheder godkendes.

Det indstilles også, at taksten på 614 kr. pr. time i 2026 for miljøgodkendelser og tilladelser for husdyrbrug godkendes.

De bevillingsmæssige konsekvenser for 2026 indarbejdes i førstkommende økonomiske redegørelse.

De økonomiske konsekvenser for 2027 og frem indarbejdes i det tekniske budget 2027-2030.

Eventuelle reguleringer i Lov og Cirkulæreprogrammet vil ikke blive indarbejdet i midtvejsreguleringen, idet de bevillingsmæssige konsekvenser vil være håndteret ved økonomisk redegørelse i 2026 og i det tekniske budget for 2027-2030.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse nr. 1466 af 28. november 2025 om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Kobling til Vision 2026

Miljøgodkendelser og miljøtilsyn er med til at sikre beskyttelse af miljøet for virksomheder og husdyrbrug og er dermed en del af den grønne omstilling i landet og i Sorø Kommune.

Punkt 12: Godkendelse af Kommissorium for Trafiksikkerhedsrådet

13.05.00-A30-1-26

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget - Børn og Undervisningsudvalget - Kommunalbestyrelsen.

Kort Resume

Da der er foretaget en række ændringer i kommissoriet for Sorø Kommunes Trafiksikkerhedsråd, kræver det ny godkendelse.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Det reviderede Kommissorium for Sorø Kommunes Trafiksikkerhedsråd (2026) godkendes.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Eva Flyvholm (Ø) var fraværende under punktet.

Beskrivelse af sagen

Trafiksikkerhedsrådets kommissorie er blevet opdateret, med henblik på at tydeliggøre rammerne for rådets arbejde og valg. Samtidigt er der sket ændringer i repræsentantskabet på baggrund af tidligere års erfaringer.

Der er ikke tilstræbt nogen egentlig ændring af rådets virke ved opdateringen af kommissoriet i øvrigt.

De væsentligste ændringer er følgende:

- Det er tydeliggjort at Fagcenter for Teknik, Miljø og Drift er repræsenteret i rådet, samtidigt med at fagcenteret varetager sekretariatsfunktionen.
- Skoleområdets repræsentant er fjernet. Dette er gjort på baggrund af at posten har været vakant de seneste 4 år samt at Fagcenter for Børn og Familier allerede er repræsenteret i rådet.
- Det er tydeliggjort i kommissoriet hvordan rådets poster besættes, og hvilke af disse, kommunalbestyrelsen skal godkende.
- Kommissoriet fastsætter rammer for rådets funktionsperiode.
- Kommissoriet fastsætter en ramme for mødernes afholdelse.

De øvrige ændringer har karakter af sproglig opdatering, samt en tydeliggørelse af formalia for rådets virke, såsom frist for udsendelse af dagsorden og lignende.

Tidligere og reviderede kommissorier er vedlagt, samt referat fra 2022, da tidligere kommissorium ikke blev konsekvenstilrettet med ændringerne fra behandlingen i punkt 83, på mødet i Natur, Teknik og Planudvalget den 8. juni 2022.

Økonomiske og andre væsentlige konsekvenser

Trafiksikkerhedsrådet har ingen økonomiske konsekvenser.

Trafiksikkerhedsrådet indstiller til fagcenteret og eventuelt udvalget, hvilke aktiviteter og kampagnetiltag rådet vurderer skal iværksættes, ud fra den pulje der vedtages i budgettet.

Der udbetales ikke vederlag eller diæter.

Bilag

KOMMISSORIUM for Trafiksikkerhedsråd i Sorø Kommune 2026

Trafiksikkerhedsråd - Godkendelse nyt kommissorium pkt 83 2022

Kommissorium for Sorø Kommunes Trafiksikkerhedsråd

Punkt 13: Beslutning om bevilling til fortsat lavbundsindsats

01.30.00-P20-1-24

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget - Økonomiudvalget - Kommunalbestyrelsen.

Kort Resume

Sorø Kommunes arbejde med fremme udtagning af lavbundjorde udvikler sig meget positivt og er et centralt bidrag til både kommunens Klimahandleplans mål om CO₂reduktion samt den nationale grønne trepartsindsats for et grønnere Danmark. Kommunen arbejder aktuelt med flere projekter i forskellige faser. Hvis alle igangværende projekter opnår fuld gennemførelse, vil målet for lavbundsudtagningen i Klimahandleplanen i 2030 (1266 ha) være opnået.

Konkret skal udvalget tage stilling til igangsættelse af forundersøgelserne for Bjernede Mose og Skovnæs Mose samt realisering af Engkrogen, som har gennemført forundersøgelsen. Forvaltningen afventer endeligt tilsagn til projekterne fra styrelsen, som forventes modtaget i begyndelsen af marts 2026.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Status for lavbundsindsatsen tages til efterretning.
2. Det forudsættes, at der modtages tilsagn fra styrelsen til Klima-lavbundsprojekt Bjernede Mose og Skovnæs Mose. Under forudsætning af et sådan tilsagn accepteres projekterne, og forundersøgelserne gennemføres jævnt før afsnittet om økonomiske konsekvenser.
3. Det forudsættes, at der modtages tilsagn fra styrelsen til lavbundsprojektet Engkrogen. Under forudsætning af sådan et tilsagn godkendes bevilling til realisering af projektet, jævnt før afsnittet om økonomiske konsekvenser.

Beslutning

Pkt. 1: Taget til efterretning.

Pkt. 2 og 3: Indstilles godkendt.

Eva Flyvholm (Ø) var fraværende under punktet.

Beskrivelse af sagen

Status på lavbundsindsatsen

Arbejdet med lavbundsprojekter er en flerårig proces, der består af en række faser:

- Forundersøgelserfasen (max 2 års varighed)
- Realiseringsfasen (2-4 år afhængig af støtteordning)
- Opfølgingsfasen.

Et oversigtskort over alle projekter i Sorø Kommune fremgår af bilag 1.

I 2023 ansøgte Sorø Kommune om statslige midler til forundersøgelse til tre projekter via Klima-lavbundsordning: Engkrogen, Niløse og Maglebjerg Mose. Disse er nu alle færdige med forundersøgelserfasen, og der er ansøgt om udbetaling til forundersøgelserne.

Et af de tre projekter skal nu gå fra forundersøgelse til realisering. Sorø Kommune afventer ved sagens publicering tilbagemelding på nedenstående ansøgninger om realisering for Engkrogen og til forundersøgelser på to nye projekter ansøgt i 2025. Der skal gennemføres paddetælling i april 2026, derfor er der behov for at komme i gang, så snart tilsagnet er modtaget.

- Engkrogen: Udbetalingsansøgningen for forundersøgelsen er på 0,5 mio. kr. Forvaltningen har søgt projektet på i alt 73 ha videreført til realisering i Vand- og Klimaordningen hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

(SGAV) og der forventes positivt tilsagn i starten af marts 2026 til realiseringen med en budgetramme på 17.7 mio. kr. inkl. lodsejerkompensationer.

- Niløse: Udbetalingsanmodningen for forundersøgelsen er på 0,6 mio. kr. Projektet afventer på nuværende tidspunkt afklaring med én lodsejer, samt om Naturstyrelsen overtagelser projektet (tovholderrollen), før det kan gå videre i realisering (73 ha). Dette projekts realisering vil derfor blive fremlagt i ny sag senere.
- Maglebjerg Mose: Udbetalingsanmodning for forundersøgelsen er på 0,3 mio. kr. Da forundersøgelsen har vist, at der ikke er mulige tiltag for vådgøring på nuværende tidspunkt, kan projektet på i alt 77 ha ikke realiseres. Administrationen er dialog med Naturstyrelsen, om projektområdet eventuelt kan indgå i andet projekt i Åmosen. Afklaring af Naturstyrelsens godkendelse forventes i marts.

I 2024 har Sorø Kommune søgt SGAV om tilsagn til et Klima-lavbundsprojekt i den Vestlige del af Åmosen på ca. 236 ha. Dette projekt er i gang med forundersøgelse og forventes færdig i udgangen af 2026.

I 2025 har Sorø Kommune søgt tilsagn til forundersøgelse af to Klima-lavbundsprojekter. Forventet positivt tilsagn i starten af marts. Tilsagnet for projekterne dækker hele projekt gennemførelsen (forundersøgelser-, realisering, og opfølgingsfasen)

- Projekt i Bjernede Mose på 62 ha
- Projekt i Skovnæs Mose på 61 ha

Der kan anmodes om udbetaling efter forundersøgelserfasen og efter realiseringsfasen. Projekterne har fået afsat en beløbsramme på 0,1 mio. kr./ha projektareal hos SGAV, som dækker 100 % af udgifterne til forundersøgelse, anlægsudgifter og lodsejerkompensationer. Det vil sige at projekterne er udgifts- og indtægtsneutrale for kommunen, da de finansieres 100 % via tilskud. Der vil dog være tale om en midlertidig finansiering fra kommunen, idet, tilskuddet først udbetales efter udgifterne er afholdt.

I første omgang skal Sorø Kommune afholde alle udgifterne til realiseringsfasen for dette projekt. Dog udbetales lodsejerkompensationer direkte fra SGAV, som også har fastlagt beløbstaksterne for lodsejerkompensationen.

Foruden de projekter som forvaltningen er tovholder på, har vi løbende samarbejde med Naturstyrelsen, om deres igangværende forundersøgelser i området ved Verup og Sandlyng mose på 808 ha i den østlige del af Åmosen (jf. bilag 1).

Naturstyrelsen har derudover i december 2025 startet en større forundersøgelse op i området ved Vanløse, Eskemosen og nord for Stenmagle (992 ha i alt, heraf 278 ha beliggende i Sorø Kommune) i samarbejde med Sorø og Holbæk Kommuner (jf. bilag 1).

Holbæk Kommune har i samarbejde med Kalundborg og Sorø Kommuner ansøgt om forundersøgelse i en større del af Åmosen (972,6 ha i alt, heraf 87 ha beliggende i Sorø Kommune) vest for de igangværende forundersøgelserprojektområder. Projektet er navngivet Skellingsted på bilag 1.

Opsummering:

Samlet set er næsten hele Store Åmose samt lavbundsarealer opstrøms Åmose Å i Sorø Kommune nu i gang med forundersøgelser i forskellige stadier, tovholdt af Sorø og Holbæk Kommuner samt Naturstyrelsen. Et projekt er nu så langt fremme at der er forventet positivt tilsagn til realisering (Engkrogen).

Efter endt forundersøgelse evalueres projekterne i forhold til realiserbarhed af SGAV. Realiseringen afhænger blandt andet af, om der fortsat er lodsejeropbakning. Hvis Engkrogen (73 ha), Niløse (73 ha), vestlig Åmose (236 ha), Verup og Sandlyng mose (Naturstyrelsen 808 ha), Skovnæs Mose (61 ha) og Bjernede Mose (62 ha) opnår fuld gennemførelse, vil målet for lavbundsudtagningen i Klimahandleplanen i 2030 (1266 ha) være opnået. Derudover kommer de to projekter som Holbæk og Naturstyrelsen lige er startet med yderligere 365 ha samlet indenfor Sorø Kommune.

Forundersøgelser

Sorø Kommune har søgt om tilsagn om tilskud fra SGAV til to klima-lavbundsprojekter med en budgetramme på i alt 7,4 mio. kr. for Bjernede Mose og 7,4 mio. for Skovnæs Mose. Dette beløb skal dække de samlede udgifter til gennemførelse af hvert projekt. Det vil sige både forundersøgelse, anlægsudgifter og lodsejerkompensationer.

Klima-lavbundsprojekt Bjernede Mose med følgende beløbsramme hos SGAV: 7.4 mio. kr. midlerne er fordelt således:

- 0,8 mio. kr. til forundersøgelse,
- 1.9 mio. kr. til anlægsfasen og
- 4.7 mio. kr. til lodsejerkompensation

Klima-lavbundsprojekt Skovnæs Mose med følgende beløbsramme hos SGAV: 7.4 mio. kr. midlerne er fordelt således:

- 0,8 mio. kr. til forundersøgelse,
- 1.9 mio. kr. til anlægsfasen og
- 4.6 mio. kr. til lodsejerkompensation

Når forundersøgelser for de nyansøgte projekter er afsluttet, aflægger Sorø Kommune regnskab for projekterne og anmoder om udbetaling af tilskud for de afholdte udgifter til forundersøgelsen.

Forundersøgelserne ønskes oprettet som et anlægsprojekt ligesom de øvrige lavbundsprojekter.

Realisering:

Lavbundsprojekt Engkrogen (73,16 ha) har følgende beløbsramme hos SGAV: 17.7 mio. kr. til realiseringsfasen. Det betyder, at projekt i gennemsnit har:

- 6.9 mio. kr. til detailprojektering, anlægsfasen og jordfordelingsproces
- 10.8 mio. kr. til lodsejerkompensation.

Realiseringen ønskes oprettet som et anlægsprojekt ligesom de øvrige lavbundsprojekter.

Økonomiske og andre væsentlige konsekvenser

Med denne sag følger nedenstående indstillinger.

Det indstilles, at der gives en anlægsbevilling til Klima-lavbundsprojektet ”Bjernede mose” på 0,2 mio. kr. i 2026 og 0,6 mio. kr. i 2027 og en tilsvarende anlægsindtægtsbevilling på 0,8 mio. kr. i 2028. Der afsættes tilsvarende rådighedsbeløb i 2026-2028, som finansieres af SGAV. Rådighedsbeløbene ønskes frigivet.

Det indstilles, at der gives en anlægsbevilling til Klima-lavbundsprojektet ”Skovnæs mose” på 0,2 mio. kr. i 2026 og 0,6 mio. kr. i 2027 og en tilsvarende anlægsindtægtsbevilling på 0,8 mio. kr. i 2028. Der afsættes tilsvarende rådighedsbeløb i 2026-2028, som finansieres af SGAV. Rådighedsbeløbene ønskes frigivet.

Det indstilles, at der gives en anlægsbevilling til Lavbundsprojektet Engkrogen på i alt 6,8 mio. kr. til projektet fordelt med 1,7 mio. kr. i 2026, 3,4 mio. kr. i 2027 og 1,7 mio. kr. i 2028 og en anlægsindtægtsbevilling på 6,8 mio. kr. i 2029. Der afsættes tilsvarende rådighedsbeløb i 2026-2029, som finansieres af SGAV. Rådighedsbeløbene ønskes frigivet.

Samlede økonomiske konsekvenser (1.000 kr.): For Bjernede Mose og Skovnæs Mose

	Udvalg	Politik-område	2026	2027	2028	2029
Bevilling*						
Merudgift til Forundersøgelse Bjernede Mose	KMPU	Teknik, Miljø og Drift	200	600		
Merindtægt fra SGAV til Forundersøgelse Bjernede Mose	KMPU	Teknik, Miljø og Drift			-800	
Merudgift til Forundersøgelse Skovnæs Mose	KMPU	Teknik, Miljø og Drift	200	600		

Merindtægt fra SGAV til Forundersøgelse Skovnæs Mose	KMPU	Teknik, Miljø og Drift			-800	
Bevilling i alt	KMPU	Teknik, Miljø og Drift	400	1.20	-1.600	
Finansiering						
Kassebeholdning	KMPU	Teknik, Miljø og Drift	400	1.20	-1.600	

Note "+" = merudgift/mindreindtægt og "-" = mindreudgift/merindtægt

Samlede økonomiske konsekvenser (1.000 kr.): Engkrogen

	Udvalg	Politisk område	2026	2027	2028	2029
Bevilling*						
Merudgift til Realisering Engkrogen	KMPU	Teknik, Miljø og Drift	1.721	3.442	1.721	
Merindtægt fra SGAV til realisering Engkrogen	KMPU	Teknik, Miljø og Drift				-6.883
Bevilling i alt	KMPU	Teknik, Miljø og Drift	1.721	3.442	1.721	-6.883
Finansiering						
Kassebeholdning	KMPU	Teknik, Miljø og Drift	1.721	3.442	1.721	-6.883

Bevilling til realiseringsfasen af projekterne Bjernede Mose og Skovnæs Mose vil blive fremlagt til politisk behandling senere i projektprocessen. Når realiseringsfasen er gennemført på igangværende projekt (Engkrogen), anmodes SGAV om udbetaling til udgifterne for denne fase. Lodsejerkompensationsbeløbet kan udbetales direkte fra SGAV, så Sorø Kommune ikke skal lægge ud for dette.

Lovgrundlag

Til projekter med tilsagn i 2023-2024:

Bek nr. 1206 af 26.09.2023 om udtagning af kulstofrige lavbundsjord med henblik på at genoprette naturlig hydrologi B20230120605

Miljøstyrelsens vejledning til ansøgning og projektgennemførelse til klima- lavbundsprojekter 2024

Til projekter med tilsagn i 2025 og senere:

BEK nr. 1528 af 04/12/2025 om tilskud til udtagning af arealer til etablering af klima-lavbund- og kvælstofvådområdeprojekter

Vejledning til ansøgning og projektgennemførelse klima-lavbund- og kvælstofvådområder 2025

Høring

Berørte lodsejere er blevet kontaktet enkeltvis i den indledende proces op til ansøgningen blev afsendt vedr. tilkendegivelser til at søge om forundersøgelse. Lodsejerne har også været inviteret til fælles lodsejermøde i sep. 2025 i Skovnæs Mose og 11. nov. 2025 for Bjernede Mose med information om lavbundudtagningens proces, compensationer m.m. I forundersøgelsen er det et obligatorisk krav fra SGAV at gennemføre individuelle lodsejersamtaler med berørte lodsejere.

Ved realiseringsprojektet vil der være en jordfordelings- og værditabsvurderingsproces, hvor lodsejerne igen inddrages.

Kobling til Vision 2026

Den Grønne Trepårt indgik i sommeren 2024 aftale om et Grønt Danmark. Desuden understøtter tema nr. 4 i visionen: Sammen om styrket klimaindsats og biodiversitet. Idet sagen er et led i Klimahandleplanens indsats: Udtagning af lavbundsjord.

Bilag

Bilag 1 Lavbundsprojekter Sorø Kommune

Punkt 14: Beslutning om realisering og forundersøgelse af 5 projekter under vandområdeplanernes nationale ordning

06.02.10-P20-3-25

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget - Økonomiudvalget - Kommunalbestyrelsen.

Kort Resume

For at leve op til EU's vandrammedirektiv er Sorø Kommune forpligtet til at gennemføre restaureringsindsatser i en række vandområder under statens vandområdeplaner.

Formålet med projekterne er at forbedre de økologiske forhold i kommunernes vandløb ved at benytte indsatser udpeget i Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Sorø Kommune har i efteråret 2025 søgt tilsagn ved Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) om midler til at gennemføre realisering i ét målsat vandløb og forundersøgelse på fire strækninger i tre andre målsatte vandløb. I denne sag gives kort overblik over de fem indsatsstrækninger i Sorø Kommune, med ønske om godkendelse af anlægsbevillinger i 2026.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Tilsagnet til realisering af restaureringsprojektet i Lyngø Bæk accepteres, og projektet gennemføres, jf. afsnittet Økonomiske konsekvenser.
2. Tilsagnet til forundersøgelse i fire vandløbstrækninger i henholdsvis Skelbækken, Bolbjerg rende og Lyngbækken accepteres, og forundersøgelserne gennemføres jf. afsnittet Økonomiske konsekvenser.

Beslutning

Pkt. 1 og 2: Indstilles godkendt.

Eva Flyvholm (Ø) var fraværende under punktet.

Beskrivelse af sagen

Realisering af projekt i Lyngø Bæk.

Projektstrækningen i Lyngø bæk, er 4,58 km langt og ligger syd for Sorø. Vandområdets placering kan ses på kortbilag 1.

Vandløbet er udpeget til en restaureringsindsats i statens vandområdeplaner for 2. planperiode (2015-2021), Indsatsen er videreført til 3. planperiode (2021-2027). Der er gennemført en forundersøgelse af vandløbet.

Forundersøgelsen klarlagde hvilke indsatser, der er behov for at gennemføre i vandløbet for at vandløbet kan opnå 'god økologisk tilstand', samt en vurdering af om indsatserne er omkostningseffektive (det vil sige, om projektet kan realiseres inden for rammen af de midler staten har afsat til restaureringen). Indsatsen drejer sig om udskiftning af det nuværende bundmateriale af sand og mudder til grus og sten, så bunden bliver fast, samt etablering af to sandfang, der kan mindske sandvandringen i vandløbet.

På baggrund af forundersøgelsernes resultater har administrationen i efteråret 2025 ansøgt SGAV om tilsagn til at realisere det planlagte projekt. Sorø Kommune modtog tilsagn om realisering i december 2025. Tilsagnet lyder på 0,3 mio. kr.

Der er krav om, at restaureringsindsatserne gennemføres inden for tre år efter tilsagnet er givet. Opgaven skal udbydes.

Forundersøgelser i Bolbjerg rende, Skelbækken og to strækninger i Lyngbækken

De fire projektstrækninger (vandområder) har administrationen valgt at søge tilsagn på, som en samlet tilsagnsindhentning. Strækningerne i Bolbjerg Rende og Skelbækken er udpeget til en restaureringsindsats i statens vandområdeplaner for 2. planperiode (2015-2021). Indsatsen er videreført til 3. planperiode (2021-2027).

Indsatserne i Lyngbækken er udpeget til en restaureringsindsats i statens vandområdeplaner for 3. planperiode (2021-2027) Projektstrækningernes placering kan se på kortbilaget.

I indsatsbekendtgørelsens bilag 2 er alle fire strækninger udpeget med den samme indsats: Mindre strækningsbaseret restaurering. Denne kategori af indsats dækker over flere forskellige virkemidler: Udskiftning af bundmateriale, etablering af træer, udlægning af groft materiale og hævning af vandløbsbund. Det er forundersøgelsen, som skal belyse, hvilke af virkemidlerne der skal tages i anvendelse for, at vandløbstrækningerne kan opnå 'god økologisk tilstand', samt om indsatserne vil være omkostningseffektive at gennemføre.

Administrationen har i efteråret ansøgt SGAV om tilsagn til forundersøgelse på de gældende projektstrækninger. Sorø Kommune modtog tilsagn i november 2025. Tilsagnet lyder på 0,2. kr. Det er et krav at forundersøgelsen er gennemført inden for et år efter tilsagnet er givet.

Finansieringen for alle projekter er ens og beskrives derfor samlet.

Da alle fem indsatsstrækninger ligger i vandløb, som er forholdsvis smalle (under to meter i bredden) finansieres projekterne udelukkende af nationale midler, der varetages af SGAV.

Sorø Kommune afholder i første omgang alle udgifter til samtlige af ovenstående projekter og ved projekternes afslutning anmodes SGAV om slutudbetaling. Kommunens regnskaber og udgifter fremlægges for SGAV forud for slutudbetalingen.

Projekterne er oprindeligt planlagt som udgiftsneutrale, men de stigende entreprenørpriser gør, at de ikke altid kan gennemføres uden kommunal medfinansiering. Hvis vi ikke tilfører midler, risikerer vi, at indsatserne ikke realiseres, og at vi dermed ikke når målene i vandområdeplanerne. Projekter som ikke gennemføres, vil ofte være tilføjet i næste planperiode. Derfor afsættes der midler inden for budgettet for vandløbsvedligeholdelse til de nødvendige supplerende udgifter

Når realiseringen af Lyng Bæk og forundersøgelse af de øvrige vandløb er bragt til ende, aflægges Sorø Kommune regnskab herfor og anmoder SGAV om udbetaling af de afholdte udgifter.

Økonomiske og andre væsentlige konsekvenser

Med denne sag indstilles, at der gives der en anlægsbevilling på 0,3 mio. kr. og en tilsvarende indtægtsbevilling på 0,3 mio. kr. i budget 2026. Beløbet dækker realiseringen af projektet i Lyng Bæk. Der afsættes tilsvarende et rådighedsbeløb i 2026, som finansieres af indtægten fra SGAV, hvormed rådighedsbeløbet frigives.

Der indstilles også, at der gives en anlægsbevilling på 0,2 mio. kr. i budget 2026 og en tilsvarende indtægtsbevilling på 0,2 mio. kr. i budget 2027. Beløbet dækker forundersøgelse i Bolbjerg Rende, Skelbækken og to strækninger i Lyngbækken. Der afsættes tilsvarende et rådighedsbeløb i henholdsvis 2026 og 2027, som finansieres af indtægten fra Styrelsen for Grøn Arealudvikling, hvormed rådighedsbeløbet frigives.

Samlede økonomiske konsekvenser (1.000 kr.):

	Udvalg	Politik-område	Anlægsbevilling/frigivelse i 2026 og i 2027	2026	2027	B03
Bevilling*						
Merudgift til realisering af projekt i Lyng Bæk	NTPU		319	319		
Merindtægt til realisering af	NTPU		-319	-319		

projekt i Lyng Bæk						
Merudgift til forundersøgelse i 3 vandløb			200	200		
Merindtægt til forundersøgelse i 3 vandløb			-200		-200	
Bevilling i alt			0	0		
Finansiering				-200	200	

Note "+" = merudgift/mindreindtægt og "-" = mindreudgift/merindtægt

Lovgrundlag

EU's vandrammedirektiv

Lov om Vandplanlægning LBK nr. 126 af 26. januar 2017

Vandområdeplanerne 2015-2021

Vandområdeplaneren 2021-2027

Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter BEK nr. 1669 af 8. december 2025

Høring

Berørte bredejere vil løbende blive orienteret og inddraget i projekterne. I forbindelse med forundersøgelser tager kommunen kontakt til berørte lodsejere og kontakten holdes til projekterne er realiseret.

Projekterne offentliggøres løbende på kommunens hjemmeside med de rapporter, der kommer ud af forundersøgelserne.

Kobling til Vision 2026

Sagen understøtter Tema nr. 4 i Visionen: Sammen om styrket klimainsats og biodiversitet.

Bilag

Bilag 1 Kortbilag

Punkt 15: Udpegning af medlemmer til Grundvandsråd Sorø 2026-2029

09.08.24-P15-1-26

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget.

Kort Resume

Grundvandsråd Sorø nedsættes efter vandforsyningslovens § 12 til at bistå Kommunalbestyrelsen ved udarbejdelsen af indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Udvalget vælger to medlemmer fra udvalget til Grundvandsråd Sorø
2. Det ene medlem vælges som formand for Grundvandsrådet.

Beslutning

Pkt. 1: Udvalget udpeger Eva Flyvholm (Ø) og Kåre Spliid (V) til Grundvandsrådet.

For indstillingen af pkt. 1 stemte Eva Flyvholm (Ø), Ida Routhe (Ø), Kåre Spliid (V) og Flemming Olsen (V). Imod indstillingen af pkt. 1 stemte Bente Blanné (F) og Arne Olsen (Æ). Jens Jacobsen (C) undlod at stemme.

Bente Blanné (F) og Arne Olsen (Æ) stemmer imod, med begrundelsen at flertallet udpeger begge pladser til Grundvandsrådet, idet de ønsker en tættere tilknytning til Den Grønne Trepert.

Pkt. 2: Eva Flyvholm (Ø) blev valgt til formand.

Beskrivelse af sagen

Til at bistå ved udarbejdelsen af indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse har Sorø Kommune oprettet et koordinationsforum efter vandforsyningslovens § 12, kaldet Grundvandsråd Sorø. Sorø Byråd har den 24. januar 2018 (pkt. 60) godkendt kommissoriet for Grundvandsråd Sorø. Det fremgår af kommissoriet, at medlemmerne vælges for en valgperiode. Kommissoriet er vedlagt som bilag 1.

Klima, Miljø og Planudvalget skal udpege to medlemmer til Grundvandsrådet, hvoraf udvalget udpeger den ene som formand for grundvandsrådet. De forskellige interessegrupper (vandforsyninger, jordbruget, industrien, natur og regionen) udpeger selv deres medlemmer til grundvandsrådet.

Lovgrundlag

Vandforsyningslovens § 12.

Kobling til Vision 2026

Rent drikkevand understøtter verdensmål nr. 3 "Sundhed og trivsel", der handler om at sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper.

Bilag

Bilag 1: Kommissorium for Grundvandsråd Sorø (340-2018-14287)

Punkt 16: Midtvejsstatus på rottebekæmpelsen

09.13.01-P15-1-24

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget.

Kort Resume

Kommunalbestyrelsen skal vedtage en handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter, der revideres minimum hvert tredje år. I maj 2024 godkendte den daværende kommunalbestyrelse den nuværende handlingsplan, der her gives en midtvejsstatus på. Den vigtigste pointe er, at gennem de seneste handlingsplaner er der arbejdet målrettet på at få reduceret forbruget af kemiske bekæmpelsesmidler, hvilket er lykkedes til et niveau, hvor den kommunale bekæmpelse nu er "giftfri".

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Eva Flyvholm (Ø) var fraværende under punktet.

Beskrivelse af sagen

Sorø Kommune er forpligtiget til at udarbejde en handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter, der skal revideres minimum hvert tredje år. Nuværende handlingsplan blev vedtaget i maj 2024. En ny handlingsplan vil blive forelagt kommunalbestyrelsen i starten af 2027.

Brug af kemiske midler:

Gennem en årrække har Sorø Kommunes rottehandlingsplaner haft fokus på at nedbringe forbruget af kemiske midler til bekæmpelse af rotter. Med handlingsplanen 2021-2024, blev denne kurve knækket, og er foreløbig fastholdt med nuværende handlingsplan. I 2025 var der kun to sager, hvor kemiske midler blev taget i brug, og da rotterne ikke spiste det, blev det indsamlet igen og rotterne bekæmpet uden. Vi er således gået fra et forbrug på ca. 1,5 kg. pr. anmeldelse til ingen brug af kemiske midler nu. I stedet bruges der i Sorø Kommune nu primært smækfælder, suppleret med burfælder, trænedede rottehunde og luftgeværer. Det er fortsat en mulighed for bekæmperne, at benytte kemiske midler, det har dog ikke vist sig nødvendigt længe.

Antal anmeldelser:

Samtidig med faldet i brug af kemiske midler, har vi også set et fald i antallet af rotteanmeldelser, der er gået fra ca. 2.500 om året før 2021 til nu ca. 1.500 om året. En stor del af grunden til dette skal findes i, at fokus i bekæmpelsen er ændret fra, at vi før blot opsatte depoter med kemiske midler, og opfølgende tilsyn primært havde til formål at fylde disse depoter op, til et fokus på forebyggelse og borgerinddragelse. Dette er lykkedes ved at give rottebekæmperne bedre tid pr. anmeldelse, ved at lave en opnormering af mandskabet, så der er tid til at lave en reel årsagsafsøgning, til at genbesøge stedet og til at yde vejledning af borgeren i, hvor de selv kan gøre noget for at forebygge og undgå rotter i fremtiden. Dette betyder også, at der nu udføres markant flere besøg pr. anmeldelse, så bekæmpelsen følges tæt.

Nogle af vores nabokommuner oplevede i vinteren 24/25 et boom i rotteanmeldelser, som vi ikke på samme måde oplevede her i Sorø Kommune. Samme tendens ses nu, hvor der er forholdsvis større stigninger hos dem, end her i Sorø. Det er forvaltningens vurdering, at dette blandt andet skyldes, at det vedvarende fokus på forebyggelse, er begyndt at vise sig positivt nu.

Bilag 1 viser en oversigt over udviklingen brug af kemiske midler, antal anmeldelser og besøg gennem perioden 2021-2025

Tilsynspligtige ejendomme:

Blandt indsatserne i handlingsplanen, er også beskrevet tilsyn med de såkaldt tilsynspligtige ejendomme, der er en lovpligtig opgave for kommunerne at udføre. Dette er et forebyggende tilsyn med virksomheder, primært i landzone, der har oplag af foderstoffer, dyrehold og lignende aktiviteter. I Sorø Kommune har vi valgt også at inkludere hobbydyrehold, da antallet af dyr ikke er afgørende for, om dyreholdet tiltrækker rotter eller ej. Antallet af tilsyn i denne pulje varierer lidt fra år til år, som virksomheder lukker og åbner, og har sidste par år ligget på knap 800 tilsyn, der skal udføres i perioden 1/10-28/2. Da dette samtidig er perioden, hvor der er flest anmeldelser af rotter, har det et par år været nødvendigt at udlicitere denne opgave. For at komme det i forkøbet i vinteren 25/26, har der været lavet en midlertidig ansættelse af en ekstra rottebekæmper til at hjælpe med udførelsen. Dette har været en positiv oplevelse, hvor tilsynene er blevet udført løbende og der samtidig har været tid til at hjælpe de faste bekæmpere med dækning af rotteanmeldelserne under sygdom og snebekæmpelse. Dette forventes derfor gentaget næste vinter, da det har givet en større fleksibilitet i bekæmpelsen og hjulpet til et godt arbejdsmiljø blandt rottebekæmperne i den travleste periode.

Indsatser der forventes igangsat i 2026:

Natskydning af rotter: Vej, Park og Trafik er med fagforeningen ved at forhandle en aftale om natskydning af rotter på plads for rottebekæmperne. Når denne er på plads, indkøbes udstyr til natskydning, og når tilladelser hos politiet og andre formalia er på plads, vil forsøget med at bruge natskydning af rotter som en aktiv del af rottebekæmpelsen, kunne igangsættes.

Resistensundersøgelser: I 2022 blev der taget stikprøver 15 steder i kommunen, for at tjekke, om der var resistens for de kemiske midler, der blev brugt til bekæmpelsen. Undersøgelsen viste resistens i 12 ud af de 14 prøver. Som opfølgning herpå vil der i 2026, mere systematisk blive undersøgt, hvor udbredt resistens er i kommunen. Den udbredte forekomst af resistens tydeliggør at strategien om ikke at benytte kemiske midler er den rigtige vej at gå.

Informationskampagner: I handlingsplanen er beskrevet flere kampagner med forskellige fokus, hvoraf mindst to gennemføres i 2026.

Bilag 2 viser en oversigt over status på alle indsatser i handlingsplanen.

Prioritering af ressourcer:

Forvaltningen lavede en større omlægning af rotteområdet i 2021 og 2022, som har været fundamentet for rottebekæmpelsen i Sorø Kommune siden da. Der har ikke siden da været ressourcerne til yderligere større udvikling siden, da det har været prioriteret at forvalte den nye strategi for rotteområdet. Større tilsynsopgaver har også været nedprioriteret gennem en tid, da ressourcerne er knappe, dette gælder blandt andet tilsyn med den private bekæmpelse, der udføres i kommunen.

Brugerundersøgelse:

I 2025 blev en brugerundersøgelse gennemført blandt de borgere, der havde anmeldt rotter i 2024 og primo 2025. Undersøgelsen blev besvaret af 456 borgere og havde dermed en svarprocent på 33%. Blandt de adspurgte er der overordnet set en meget stor tilfredshed med den bekæmpelse borgerne har fået foretaget, på en skala fra 1-10 (værst til bedst) har 83% vurderet deres tilfredshed til 8 eller derover, 61% vurderede tilfredsheden til 10. Blandt de kommentarer der er indkommet, er der kommet massiv ros til rottebekæmperne for deres faglighed og venlighed.

Bilag 3 viser grafer fra undersøgelsen over hhv. borgertilfredshed og borgertryghed.

Afrunding:

Der er i Sorø Kommune godt styr på rottebekæmpelsen, selvom der er flere opgaver både for rottebekæmpere og myndighed, end der i perioder er ressourcer til at løfte. Da der er flest rotteanmeldelser om vinteren, er der størst behov for rottebekæmpere i denne periode. For at sikre en stabil rottebekæmpelse, er der derfor flere af rottebekæmperne, der friholdes fra vinterbekæmpelse og som kan hjælpe på det grønne område om sommeren. På myndighedsområdet er opgaverne fordelt over hele året, uden de store sæsonudsving.

Økonomiske og andre væsentlige konsekvenser

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser. Rotteområdet er gebyrfinansieret og skal hvile i sig selv. Gebyret beregnes årligt og forelægges kommunalbestyrelsen til godkendelse med takstkataloget.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter BEK nr. 991 af 21/08/2024.

Handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter i Sorø Kommune.

Kobling til Vision 2026

Det gode hverdagsliv, især verdensmål 3 om sundhed og trivsel, da rotter er sygdomsbærende og en effektiv rotteindsats er derfor vigtig.

Hertil kommer verdensmål 15, hvor vores forsatte indsats med ikke at bruge kemiske midler som førstevalg, er med til at forhindre ophobning heraf i fødekæden, samt direkte forgiftning af andre arter.

Bilag

Bilag 1 Udvikling i anmeldelser, tilsyn og brug af kemiske midler

Bilag 2 Status på handlingsplans indsatser 2024-2027

Bilag 3 Grafer fra brugerundersøgelsen

Punkt 17: Meddelelser

85.00.00-G01-32-26

Sagens gang

Klima, Miljø og Planudvalget.

Kort Resume

Meddelelser fra udvalgsformand og administration, herunder drøftelse af kommende møder.

Indstilling

Administrationen indstiller, at

1. Meddelelser tages til efterretning.

Beslutning

Plan for temamøder i foråret - onboarding til udvalgets områder.

- - 9/4-26 kl. 12-16.30: Temamøde - Onboarding i Forsyning og forvaltning, fra kilde til udledning, samt Miljø og Regulering.
 - 14/4-26 kl. 8.30-12.30: Ordinært udvalgsmødetidspunkt udvides, for at give plads til 2 timers onboarding i Planlægning og udvikling.
 - 21/5-26 kl. 12-17: Temamøde - Onboarding i Fra asfalt til adgang og Miljø og Natur, balancen mellem beskyttelse og benyttelse.

Meddelelsespunktet blev taget til efterretning.

Eva Flyvholm (Ø) var fraværende under punktet.

Beskrivelse af sagen

- Plan for temamøder i foråret - onboarding til udvalgets områder.
- Meddelelser fra udvalgsformand og administration, herunder drøftelse af kommende møder.

Punkt 18: Underskriftsark

85.00.00-G01-33-26

Beslutning

.